

Coöperatief Programmamanagement door krachtenbundeling bewoners

PGM Open, 07 februari 2019

Eugène-Emile Kuis

Kennismaken

Motto Hedikhuizen: *Weerbaar & Weerbarstig*

Dorp Hedikhuizen

- zo'n 10 kilometer van Den Bosch verwijderd
- lintbebouwing tegen (voormalige) Maasdijk
- van oudsher een agrarisch dorp;
- 100 adressen, 240 inwoners
- geen voorzieningen
- geen café, kerk en brievenbus

Eugène-Emile Kuis

- woonachtig in Hedikhuizen
- betrokken bij Buurt Bestuurt Hedikhuizen
- mede-kartrekker van Hedikhuizen Duurzaam
- inzet als vrijwilliger
- beperkte inzet via K2E Consultancy BV

Vraagstelling PGM Open, 7 februari 2019

Thema: "De kracht van en grenzen aan programmamanagement als effectieve aanpak van maatschappelijke transitie"

- Hoe vind je een balans tussen lokale, kleinschalige initiatieven de ruimte geven en toch sturen op samenhang en geheel? Hoeveel sturing kun je überhaupt geven?
- Hoe geef je samenwerking met relevante stakeholders vorm? En hoe betrek je stakeholders op een optimale manier zonder slagvaardigheid te verliezen?
- Hoe verhoudt programmamanagement zich tot netwerksturing en procesregie?
- Hoe kun je transitieopgaven effectief oppakken terwijl je weinig formele macht over deelnemende partijen hebt (regievoeren zonder macht)?

Ik wil jullie graag meenemen in de case
Hedikhuizen Duurzaam.

*'Coöperatief programmamanagement door
krachtenbundeling bewoners'*

1

Hedikhuizen Duurzaam

Introductie Hedikhuizen Duurzaam: wat is de bedoeling?

- zelf duurzame elektriciteit en warmte opwekken, in eigen beheer opslaan, transporteren en distribueren via een eigen net.
- zelfvoorzienend met een sociaal maatschappelijke doelstelling: **inzet van revenuen ter bevordering van leefbaarheid Hedikhuizen.**
- Het opgestelde plan is ambitieus. Of het haalbaar en betaalbaar is, wordt momenteel verder onderzocht.
- één van de weinige bottom-up 'succes-stories' in het Brabantse; aandacht van provincie, gemeente en andere belanghebbenden.
- Het is de kunst om bewoners te laten delen in het succes. Het is van hen!

*Nut en noodzaak voor een
coöperatieve aanpak staat buiten kijf.*

- 1 lokaal energiesysteem voor het hele dorp
 - voordeel voor het dorp;
 - bewoners kunnen meedoen en aansluiten wanneer het hen past
- Bundeling van de krachten van zonnepanelen, een warmtenet en een warmtekrachtkoppeling met een biovergister
- Energiebesparing en isoleren
- Opslagvoorzieningen voor elektriciteit en warmte.
- Een elektriciteits- en warmtenet in eigen beheer
- En uiteindelijk de winst inzetten voor het dorp

Introductie Hedikhuizen Duurzaam: met, door en voor bewoners. Kracht uit diversiteit .

- Uitvoering met, door en voor de bewoners.
- Geen 'projectje', maar complex geheel met voorlopige investeringsraming van 13 mio euro.
- Bezig geweest met inrichting programma (plan en organisatie) met daarbij de noodzakelijke governance.
- bewoners is deelnemer in programma (werkgroepen en PMO, etc.)
- diezelfde bewoners is straks ook belanghebbenden, gebruiker, of producent.
- En als lid van de opgerichte coöperatie Hedikhuizen Duurzaam, treden bewoners ook op als algeheel besluitvormend orgaan (ALV).
- Via de statuten van coöperatie wordt invulling gegeven aan sociaal maatschappelijke doelstelling: **inzet van revenuen ter bevordering van leefbaarheid Hedikhuizen.**

- Sociale cohesie is groot.
- 100 adressen, 240 inwoners
- Agrariërs, consultants en ondernemers
- Diversiteit in kennis, netwerk, achtergrond, competenties en vaardigheden.
- Met respect naar elkaar.
- We kennen elkaar; anoniem zijn is er niet bij.
- Kracht komt uit diversiteit .

A vibrant, flat-style illustration of a rural landscape. In the foreground, a white signpost stands on a green field, holding a blue sign with the text 'Hedikhuizen' in white. The background features a teal sky with a green hot air balloon and white clouds. A body of water with a white sailboat is visible. On the right, there's a large brown building with a green roof, a white fence, and a blue tractor with a grey trailer on a yellow field. The scene is composed of various geometric shapes and a rich color palette of greens, blues, yellows, and browns.

Hedikhuizen

2

Coöperatief programmamanagement

Introductie 'Coöperatief programmamanagement door krachtenbundeling bewoners'

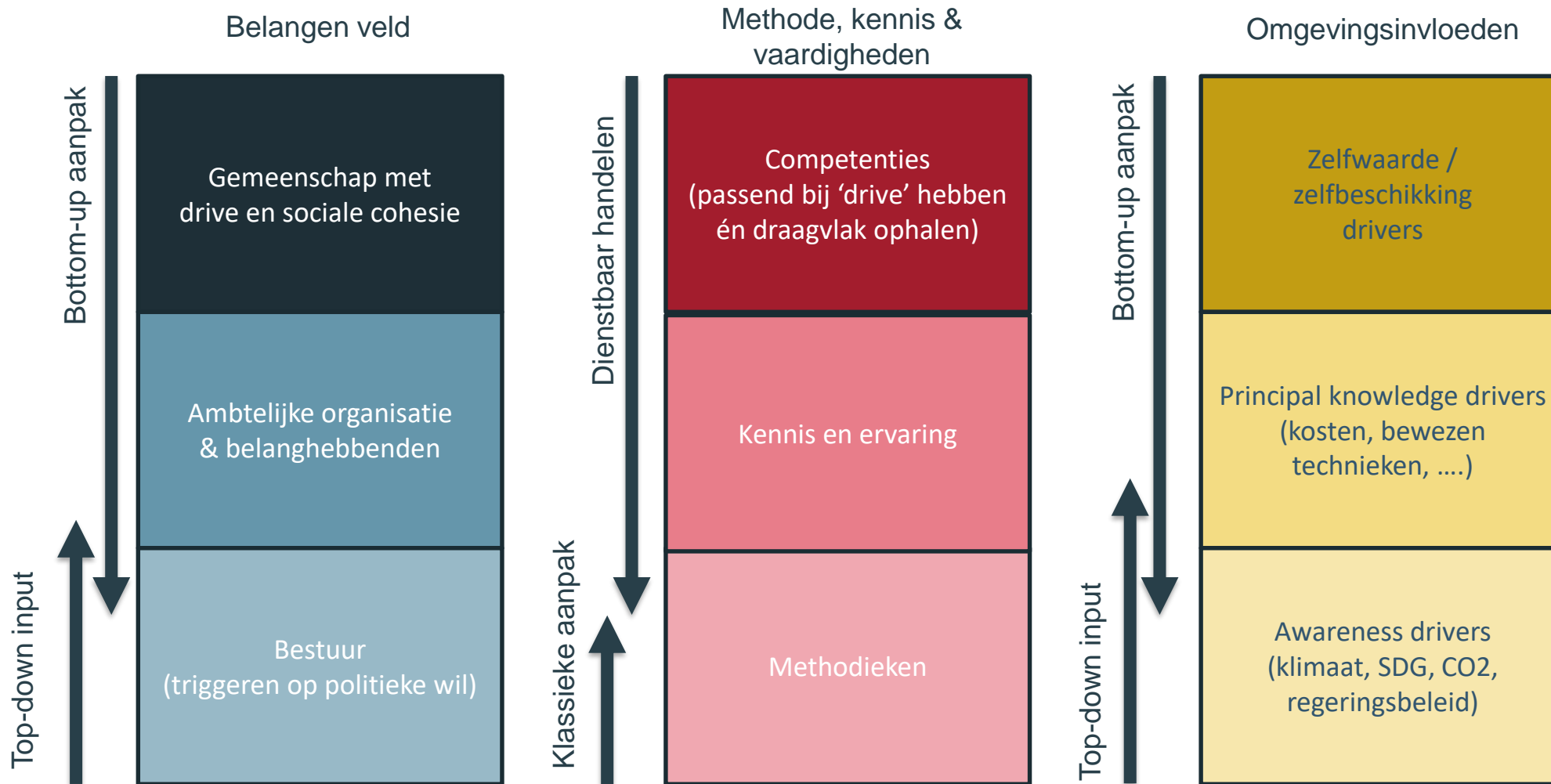
- Er is geen directe noodzaak, geen opdrachtgever, en geen aanpak bekend. Alleen de wil om samen op te trekken is aanwezig onder bewoners.
- De vraag is dan: hoe organiseer je een relevante opstart? Hoe regel/formaliseer je voor jouw dorp/wijk/aanpak 'bottom-up' een plek aan de bestuurstafel c.q. in de besluitvormende gremia?
- Kan een programmamanager soelaas bieden?
- En zo ja, wat is dan de rol van de programmamanager als alles wordt geregeld **met, door en voor** de bewoners?
- **Ervan uitgaande dat een programmamanager nodig is, maar dat deze rol niet als zodanig wordt herkend en een top-down geparachuteerde programmamanager 'm niet gaat worden! Hoe tackelen wij als programmamanagers dit dilemma ?**

De relevantie zit in de **begin-aanpak** tot aan het formaliseer moment.

Is 'Coöperatief programmamanagement door krachtenbundeling bewoners' een optie?

Coöperatief programmamanagement door krachtenbundeling bewoners; een model?

Coöperatief programmamanagement; ergens komen met draagvlak bewoners gegeven de top-down input.

Coöperatief programmamangement (tijdlijn): met elkaar delen van en in het succes!

Zomer 2017 Najaar 2017 November 2017 Winter 2018 Voorjaar 2018 Mei / juni 2018 1 juli 2018 Zomer 2018 22 sept. 2018 4 okt. 2018 22 nov. 2018 December 2018 Februari 2019

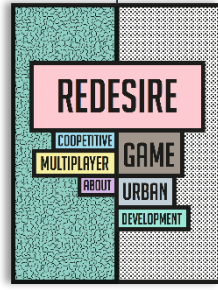
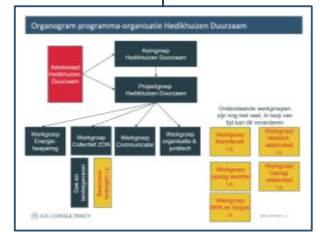

Dorp Hedikhuizen

Hedikhuizen 2025
leefbaar, vitaal, duurzaam, veilig, sociaal en toekomstbestendig

Plan de Campagne en burgerbegroting Hedikhuizen
2017 - 2025

Baanverloop - Hedikhuizen, in de gemeente Heusden, aanpak

Realisatieprogramma Hedikhuizen Duurzaam

Dorp Hedikhuizen DUURZAAM
NIEUWSBRIEF
DECEMBER 2018

Hedikhuizen Duurzaam

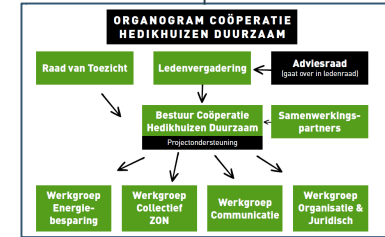

Haalbaarheidsonderzoek Hedikhuizen Duurzaam

Informatiebijeenkomst 'Hedikhuizen Duurzaam'

Geen subsidie? Plan 'gasloos' niet van tafel

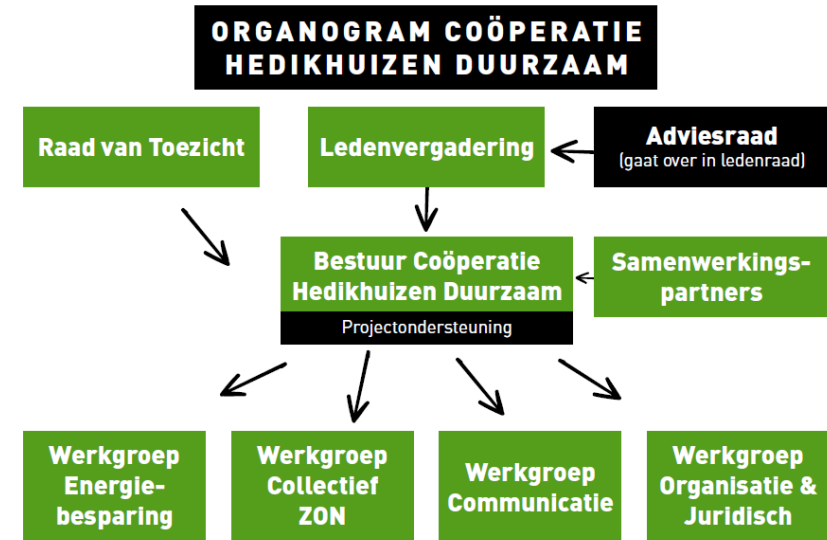
Formaliseer moment. Blijft 'Coöperatief programmamanagement' van belang?

Formaliseer-moment kenmerkt overgang in aansturing:

- Per 22 november informele organisatie (kernteam, projectteam, adviesraad) omgezet naar een juridisch formele organisatie (coöperatieve vereniging U.A.).
- Bestuur (ingericht op kennis, competenties en netwerk) in de lead; is opdrachtgever voor realisatieprogramma.
- Samenwerkingscontracten met Enpuls BV en gemeente Heusden.
- RvT ingericht op toezichthoudende competenties (67% dorp)

Grootste risico/uitdaging: houden we iedereen aan boord?

Met, door en voor de bewoners is en moet leidend blijven!

'Coöperatief programmamanagement door krachtenbundeling bewoners' blijft van belang!

Samenvattend: *Coöperatief programmamanagement door krachtenbundeling bewoners*

PGM Open vragen	Coöperatief programmamanagement
<ul style="list-style-type: none"> Hoe vind je een balans tussen lokale, kleinschalige initiatieven de ruimte geven en toch sturen op samenhang en het geheel? Hoeveel sturing kun je geven? 	<ul style="list-style-type: none"> De relevantie zit in de begin-aanpak tot aan het formaliseer moment. Vertrouwen winnen, krijgen en behouden Lokale, kleinschalige initiatieven slagen als sociale cohesie groot is en revenuen ten goede komen een gemeenschap Bewoners aan het stuur: kracht komt voort uit diversiteit
<ul style="list-style-type: none"> Hoe geef je samenwerking met relevante stakeholders vorm? En hoe betrek je stakeholders op een optimale manier zonder slagvaardigheid te verliezen? 	<ul style="list-style-type: none"> Betrekken en betrokken worden; bewoners aan het stuur: kracht komt voort uit diversiteit in kennis, netwerk, achtergrond, competenties en vaardigheden Bewoners laten delen in succes. Lokaal staat voor niet-anoniem; met respect naar alle bewoners Ambtelijke organisatie in het veld! Geen top-down benadering.
<ul style="list-style-type: none"> Hoe verhoudt programmamanagement zich tot netwerksturing en procesregie? 	<ul style="list-style-type: none"> De programmamanager kan omgaan met het belangen veld; is meester op het gebied van methoden, kennis & vaardigheden; weet van de omgevingsinvloeden en awareness drivers. De programmamanager geeft onbewust vorm aan organisatie en samenwerking; de aanpak van coöperatief programmamanagement lijkt het meest op de zelfstandige vorm; na formaliseer momenten een realisatieprogramma met, door en voor de bewoners.
<ul style="list-style-type: none"> Hoe kun je transitieopgaven effectief oppakken terwijl je weinig formele macht over deelnemende partijen hebt (regievoeren zonder macht)? 	<ul style="list-style-type: none"> Vertrouwen winnen, krijgen en behouden; ook van overheden en andere belanghebbenden. Dit is lastig. Men denkt en acteert TOP-DOWN! Kracht komt voort uit diversiteit in kennis, netwerk, achtergrond, competenties en vaardigheden. Alles wordt geregeld met, door en voor de bewoners!

ir. drs. E.E.A.M.C. (Eugène-Emile) Kuis

T +31 6 53 69 96 14

M eugene.kuis@k2e.nl

*Met, door en voor de bewoners
van Hedikhuizen.*

Iedereen kan én mag meedoen.

Coöperatief
Programmamanagement
door krachtenbundeling bewoners

PGM Open, 7 februari 2019

